

[Начало](#) > ... > [Съдебни Процедури](#) > [Регламент За Цифровизацията — Уведомления От Държавите Членки](#) > [France](#)

Регламент за цифровизацията — уведомления от държавите членки

Съдържание,
предоставено от
Франция

Франция

Тази страница съдържа информация за уведомленията, направени от държавите членки съгласно Регламент (ЕС) 2023/2844.

1. Национални информационни портали за комуникация със съдилищата или други органи

Френските власти посочват, че Франция не разполага с национален информационен портал за комуникация със съдилища или органи, или за използване на видеоконферентна връзка, достъпен от чужбина.

За комуникация със съдилища или други органи Франция е избрала да използва референтната система за изпълнение eEDES за въвеждане на технологията eCODEX.

2. Национално право относно видеоконферентните връзки по граждански и търговски дела

а) — Информация за приложимото национално право и процедури, включително приложимите процесуални права и гаранции за провеждане на съдебни заседания чрез видеоконферентна връзка или друга технология за комуникация от разстояние.

Френските власти посочват, че Франция няма специфична правна уредба на трансграничните съдебни видеоконферентни връзки.

Като цяло, с член L.111-12 от Кодекса за организацията на съдилищата [*Code de l'organisation judiciaire*] се допуска провеждането на съдебни заседания чрез средства за аудио-визуална телекомуникация при следните условия:

- всяка от страните трябва да е изразила съгласието си за използването на видеоконферентна връзка;
- съдебното заседание се провежда в няколко съдебни зали, пряко свързани чрез средства за аудио-визуална телекомуникация;
- софтуерът за видеоконферентна връзка трябва да гарантира поверителността на преноса на данни.

Страни, свидетели, вещи лица или всяко друго лице, призовано по тяхно изрично искане, може да бъде изслушано извън съдебната зала чрез средства за аудио-визуална телекомуникация, с разрешение на съдията — председател на компетентния съдебен състав (L111-12-1 от Кодекса за организацията на съдилищата)

Съдията — председател на компетентния съдебен състав, уважава това искане само ако прецени, че дистанционното съдебно заседание е съвместимо с естеството на производството и е в съответствие с принципа на състезателност. Това решение е мярка за управление на съдебното производство (R111-7-1 от Кодекса за организацията на съдилищата).

Тази възможност е обвързана с използването на средства за аудио-визуална телекомуникация с технически характеристики, определени със заповед на Пазителя на държавния печат, които трябва да гарантират, от една страна, качеството на предаването, и когато съдебното заседание или изслушването не са открити — поверителността на взаимодействията, и от друга страна, възможността за идентифициране на участниците.

Съдията — председател на компетентния съдебен състав, ръководи производството от съдебната зала, където присъстват и останалите членове на съда, съдебният секретар и когато е уместно, прокурорът.

В съдебното заседание съдията — председател на компетентния съдебен състав, трябва да се увери, че условията, при които лицето осъществява връзка, са съвместими с уважението към достойнството и тържествеността на производството.

Със Заповед JUST2214196A от 13 май 2022 г. са определени техническите изисквания за системите за аудио-визуална телекомуникация, използвани за провеждане на съдебни заседания или изслушвания чрез видеоконферентна връзка по дела, които не са наказателни. Основните условия са следните:

- Аудио-визуалната комуникация трябва да се осъществява чрез решение за видеоконферентна връзка, предоставено от Министерството на правосъдието. В търговските съдилища комуникацията може да се осъществява и чрез решение, предоставено от Националния съвет на секретарите на търговските съдилища [*Conseil national des greffiers des tribunaux de commerce*];

в) — Информация относно това дали националното законодателство позволява на съда или компетентния орган да насрочи заседание по своя инициатива

Следва да се разграничат две ситуации по отношение на използването на видеоконферентна връзка по инициатива на съдията:

- пред всички компетентни съдилища заседанията могат да се провеждат в няколко съдебни зали, пряко свързани чрез системи за аудио-визуална телекомуникация, по инициатива на съдията, при условие че всички страни са дали съгласието си за използване на видеоконферентна връзка (член L.111-12 от Кодекса за организацията на съдилищата);
- пред компетентни съдилища, произнасящи се по дела, които не са наказателни, изслушване на страна, свидетел, експерт или друго призовано лице извън съдебната зала, чрез системи за аудио-визуална телекомуникация, може да бъде разрешено само от съдията — председател на компетентния съдебен състав, по изрично искане на това лице (член L.111-12-1 от Кодекса за организацията на съдилищата).

г) — Информация за технологията за видеоконферентна връзка, налична в държавата членка, или за най-често използваната платформа/решение за видеоконферентна връзка

- Френските власти предоставят следната информация: Длъжностните лица в съдебната система използват Cisco Jabber, за да общуват помежду си;
- При услугите за обработка в реално време се използва Cisco Webex Desk;
- Съдебните зали и административните служби са оборудвани с Cisco Webex Room Kit;
- Децентрализираните затворнически служби използват Cisco Webex Room Kit;
- Що се отнася до Търговския съд, [Националният съвет на секретарите на търговските съдилища](#) използва софтуера Tixéo Private Cloud, френско решение, сертифицирано от ANSSI.

д) — Информация за процесуалните изисквания относно представяне от дадена страна на становище относно използването на видеоконферентна връзка или друга технология за комуникация от разстояние за целите на съдебното заседание

В член L.111-12 от Кодекса за организацията на съдилищата се предвижда провеждането на съдебни заседания чрез системи за аудио-визуална телекомуникация, както *ex officio*, така и по искане на

страните, при условие че всяка от страните е изразила съгласие за използването на видеоконферентна връзка. В закона не е предвидена формата, в която трябва да бъде изразено становището на страната относно използването на видеоконферентна връзка, следователно то може да бъде изразено по всякакъв начин.

Освен това, в съответствие с член L.111-12-1 от Кодекса за организацията на съдилищата, страните, свидетелите, вещите лица или всяко друго призовано лице могат да бъдат изслушвани чрез средства за аудио-визуална телекомуникация извън съдебната зала само по тяхно изрично искане и с разрешението на съдията — председател на компетентния съдебен състав. Законът не предвижда никакви формални изисквания за това искане, което представлява проста съдебна административна мярка и следователно не е правно искане в процесуален смисъл. Следователно то може да бъде направено по всякакъв начин.

ж) — Информация за начините на гарантиране на адвокатската тайна преди и по време на видеоконферентна връзка

В гражданските и търговските производства няма специфични процедурни правила за организиране на взаимодействията между адвокати и техните клиенти, когато се използва видеоконферентна връзка по време на съдебно заседание или изслушване, тъй като тези взаимодействия нямат процесуален характер.

Възможно е обаче съдът временно да прекъсне заседанието или изслушването, за да позволи на адвокатите да говорят с клиентите си поверително, без присъствието на другите страни или съда, чрез предоставените им далекосъобщителни средства.

Освен това, по отношение на трети страни, присъстващи в съдебни заседания, или при разпити, със Заповед JUST2214196A от 13 май 2022 г. е въведено изискване, ако заседанието не е открито, поверителността на взаимодействията да бъде гарантирана чрез процедури за телекомуникации.

Освен това видео- и звукозаписи не могат да бъдат записвани или съхранявани, освен в случаите, предвидени в [член L.221-1](#) и [сл. от Кодекса за наследството \[Code du Patrimoine\]](#), в съответствие с член L.111-12 от Кодекса за организацията на съдилищата.

з) — Информация относно практическите договорености за организиране и провеждане на съдебни заседания, включително информация за евентуалното използване на технологии за гласов синтез

Както е посочено в букви в) и д), по граждански и търговски дела организирането на съдебно заседание чрез видеоконферентна връзка изисква съгласието на всички страни, докато изслушването на лице чрез видеоконферентна връзка може да бъде допуснато само по изрично искане на това лице (но без да се изисква съгласието на другите страни).

й) — Условия за идентификация и удостоверяване на автентичността на страните

Съгласно член R.111-7-1 от Кодекса за организацията на съдилищата техническите характеристики на използваните средства за аудио-визуална телекомуникация трябва да позволяват идентифицирането на участниците, ако е необходимо, чрез представяне и проверка на документ за самоличност.

к) — Метод, чрез който страните могат да задават въпроси и да участват ефективно

Съдебните заседания чрез видеоконферентна връзка следват същите процедури като всички други съдебни заседания. На страните се предоставя възможност да изложат своите искания и правни основания, да отговорят на поставените от съда въпроси и да представят всякакви съображения, които сметнат за уместни, в съответствие с принципа на състезателност. Въпреки това, когато съдът счете, че разполага с достатъчно информация, председателят на съдебния състав може да прекрати устните пledoарии или представянето на съображения от страните в тяхна защита (член 440 от Гражданския процесуален кодекс [*Code de Procédure Civile*]).

Освен това страните са длъжни да уведомят съда и другите страни за доказателствата, които възнамеряват да представят в подкрепа на своя иск (член 15 от Гражданския процесуален кодекс). В решението си съдията може да вземе предвид само доказателствата, които страните са представили в състезателното производство (член 16 от Гражданския процесуален кодекс).

Съдията може да поиска от страните да представят, устно или писмено, в съответствие с процесуалните правила и принципа на състезателност, всякакви обяснения по фактически или правни въпроси, които може да се смятат за необходими за разрешаване на спора (член 8 и член 13 от Гражданския процесуален кодекс).

По-конкретно, никоя от страните не може да бъде съдена, без да е била изслушана или призована (член 14 от Гражданския процесуален кодекс). Освен това, ако дистанционното съдебно заседание бъде счтено за несъвместимо с естеството на производството и спазването на принципа на състезателност, този метод на провеждане не се използва (член R.111-7-1 от Кодекса за организацията на съдилищата).

Що се отнася до свидетелите, следва да се отбележи, че съгласно френското законодателство: „свидетелите се изслушват, когато страните присъстват или когато страните са призовани“ (член 208 от Гражданския процесуален кодекс). Въпреки това, „страните не могат да прекъсват, да се намесват или да се опитват да повлияят на свидетелите, даващи показания, нито да се обръщат директно към тях, под страх от изключване“ (член 214, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс). Следователно съдията е този, който задава, „ако сметне за необходимо, въпросите, поставени на съдията от страните, след като свидетелят бъде разпитан“ (член 214, параграф 2 от Гражданския процесуален кодекс). Страните, дори тези, които се явяват чрез видеоконферентна връзка, могат да задават на съдията въпроси, предназначени за свидетели. На практика изслушването на свидетели по граждански и търговски дела не е често срещано.

л) — Как страните се ползват от правото на преводач

Съгласно член L.111-12-1 от Кодекса за организацията на съдилищата, страните, свидетелите, вещите лица или всяко друго призовано лице могат да бъдат изслушвани чрез средства за аудио-визуална телекомуникация извън съдебната зала само по тяхно изрично искане и с разрешението на съдията — председател на компетентния съдебен състав.

Преводачите могат да се възползват от тази разпоредба и по тяхно изрично искане да бъдат упълномощени да участват в съдебното заседание чрез средства за аудио-визуална телекомуникация извън съдебната зала. В този случай преводачът може да присъства в съдебното заседание или в съдебната зала, докато страната се явява дистанционно в заседанието, или чрез дистанционно явяване, докато страната се явява лично пред съда. При спазване на горепосочените условия, преводачът и страната могат да се явят и чрез средства за аудио-визуална телекомуникация, независимо дали се намират на едно и също място.

м) — Как се осигурява възможността за разглеждане или представяне на веществени доказателства по време на видеоконферентна връзка

Същите процесуални правила се прилагат и по отношение на лицата, присъстващи в съдебното заседание чрез видеоконферентна връзка, както ако те присъстват физически в съдебната зала.

Проверката на предмети, представени директно на съдията като доказателства, се осъществява чрез оглед, извършен лично от съдията, както е предвидено в Гражданския процесуален кодекс. Като общо правило, съдията може, за да провери лично фактите, да се запознае с всички аспекти на спорните факти и да направи констатациите, оценките, преценките или възстановяванията, които счте за необходими, като посети местата, ако това се налага (член 179 от Гражданския процесуален кодекс). Съдията обаче може да пристъпи към такова действие само ако страните присъстват или са били призовани. В този случай съдията трябва да изготви доклад за констатациите, оценките, преценките, възстановяванията или декларациите (член 182 от Гражданския процесуален кодекс).

На практика това е изключение, тъй като доказателствата, представяни от страните обикновено са писмени документи.

Съгласно член 15 от Гражданския процесуален кодекс *„страните са длъжни своевременно да съобщат една на друга фактическите основания, на които основават исковете си, доказателствата, които представят, и правните основания, на които се позовават, така че всяка от тях да може да организира защитата си“*. Съгласно член 16, параграф 2 от Гражданския процесуален кодекс, съдът може да вземе предвид в решението си само доказателства, които са били предмет на състезателно обсъждане между

страните.

Следва да се отбележи, че при писменото производство доказателствата трябва да се обменят писмено между страните и не се представят директно в съдебното заседание. Обменът между адвокатите и между адвокатите и съда може да се осъществява чрез електронна комуникация, при условие че се спазват правилата, приложими за този вид комуникация, които се отнасят по-специално до съгласието на получателя, издаването на надеждно потвърждение за получаване или уведомяване за връчване и при използване на техническа процедура, уредена с техническа заповед на министъра на правосъдието, предвиждаща гаранциите, които трябва да се спазват при водене на процеса (член 748, параграф 1 и сл. от Гражданския процесуален кодекс).

Независимо от факта, че в устните производства страните могат да представят нови доказателства в съдебното заседание, те трябва да ги съобщят на другите страни и да ги представят на съда. Следователно това означава, че ако страната се явява дистанционно, кореспонденцията трябва да се осъществява по пощата, тъй като използването на електронните средства невинаги е възможно поради липсата на технически процеси, които да отговарят на изискванията на горепосочените разпоредби на член 748, параграф 1 и сл. от Гражданския процесуален кодекс, уреждащи използването на този метод на комуникация.

3. Национално право относно видеоконферентните връзки по наказателноправни въпроси

а) — Информация за приложимото национално право и процедури, включително приложимите процесуални права и гаранции за провеждане на съдебни заседания чрез видеоконферентна връзка или друга технология за комуникация от разстояние.

Френските власти повтарят вече изложените бележки:

Като предварителна бележка, следва да се има предвид, че първите разпоредби относно използването на видеоконферентна връзка по наказателни дела са въведени със Закона за ежедневна сигурност от 15 ноември 2001 г. [*loi relative à la sécurité quotidienne*]. Впоследствие с няколко закона се разширява обхватът на използването на видеоконферентна връзка, по-специално Наредба № 2019-222 от 23 март 2019 г. относно програмирането и реформата на съдебната система за периода 2018—2022 г.

Първоначално запазена за определени процедури по разследване и проверка, видеоконферентната връзка вече е възможна при определени условия на всички етапи от наказателното производство, от разследването до привеждането в изпълнение на присъдите.

Ако лицето, явяващо се чрез видеоконферентна връзка, е подпомагано от адвокат, адвокатът може да присъства заедно със съдията от компетентния съд или комисия, или заедно със съответното лице (член 706-71, параграф 6 от Наказателно-процесуалния кодекс) [*Code de Procédure Pénale*]).

В първия случай те трябва да могат да разговарят с адвоката поверително, използвайки средства за аудио-визуална телекомуникация.

Във втория случай копие от цялата преписка трябва да бъде предоставено на това лице в мястото на задържане, освен ако копие от преписката вече не е било предоставено на адвоката.

б) — Информация относно процедурните изисквания за даване на съгласие за използване на видеоконферентна връзка или други технологии за комуникация от разстояние по време на изслушванията

Що се отнася до международното сътрудничество, френските съдебни органи могат да поискат видеоконферентна връзка от чуждестранни съдебни органи и обратно с цел организиране на разпит, изслушване или очна ставка на свидетели, вещи лица или обвиняеми на различните етапи на наказателното производство.

Исканията за видеоконферентна връзка се отправят с издаване на искане за международна правна помощ по наказателноправни въпроси или, в рамките на Европейския съюз (ЕС) — на европейска заповед

за разследване (ЕЗР).

Този вид искане за взаимопомощ може да бъде отправено чрез различни инструменти за сътрудничество.

Принципът на видеоконферентната връзка трябва да бъде предвиден в Наказателно-процесуалния кодекс и да отговаря на изискванията, определени в приложимите класически инструменти.

При липса на такъв инструмент следва да се приложи член 694, параграф 5 от Наказателно-процесуалния кодекс, по-специално във връзка с получаване на съгласието на лицето, срещу което се води наказателното производство. С тази разпоредба се предвижда, че разпитите, изслушванията или очните ставки, извършени в чужбина по искане на френските съдебни органи, се извършват в съответствие с Наказателно-процесуалния кодекс, освен ако не съществува забрана за това по силата на международно споразумение.

Разпитът или очната ставка на лице, срещу което е повдигнато обвинение, могат да се извършват само с негово съгласие.

Освен това, ако съгласно френското законодателство се изискват специални процедури за видеоконферентна връзка, те трябва да бъдат посочени в искането за правна помощ, независимо дали става въпрос за процедурата, която трябва да се следва преди или след осъществяване на видеоконферентна връзка.

г) — Информация за начините на гарантиране на адвокатската тайна преди и по време на съдебното заседание чрез видеоконферентна връзка

Ако лицето, явяващо се чрез видеоконферентна връзка, е подпомагано от адвокат, адвокатът може да присъства заедно със съдията от компетентния съд или комисия, или заедно със съответното лице (член 706-71, параграф 6 от Наказателно-процесуалния кодекс).

В първия случай те трябва да могат да разговарят с адвоката поверително, използвайки средства за аудио-визуална телекомуникация.

Во втория случай копие от цялата преписка трябва да бъде предоставено на това лице в мястото на задържане, освен ако копие от преписката вече не е било предоставено на адвоката.

д) — Информация за това как носителите на родителски права или други подходящи пълнолетни лица се информират за дете, което се изслушва чрез видеоконферентна връзка или друга технология за комуникация от разстояние — как се вземат предвид най-добрите интереси на детето?

В член L.311-1 и сл. от Наказателния кодекс за ненавършили пълнолетие [*Code de la justice pénale des mineurs*] се предвижда, че ненавършил пълнолетие, заподозрян или обвинен в извършване на престъпление, има право да бъде придружен от носителите на родителски права по време на изслушвания, ако органът, водещ производството, счете, че в най-добър интерес на детето е да бъде придружавано и че присъствието на тези лица няма да попречи на производството. Тези разпоредби се прилагат за разпит на етапа на привличане на обвиняем.

В циркулярното писмо от 27 май 2019 г., в което се представят разпоредбите на Закон № 2019-222 от 23 март 2019 г. относно програмирането и реформата на съдебната система за периода 2018—2022 г. и разпоредбите на Указ № 2019-507 от 24 май 2019 г. относно наказателното производство, приложимо за ненавършили пълнолетие, се отбелязва, че за разлика от предвиденото за съдебните заседания, това право за придружаване на ненавършилия пълнолетие е оставено на изключителната преценка на органа, провеждащ изслушването или разпита, а именно следователя или съдията.

В член L.311-1 от Наказателния кодекс за ненавършили пълнолетие се предвижда, че „законните представители трябва да бъдат информирани от прокуратурата или, според случая, от разследващия или първоинстанционния съд, за решенията, взети относно ненавършилия пълнолетие.

Тази информация трябва да бъде предоставена по всякакъв начин, освен ако съществуват разпоредби, които предвиждат друго.

Ненавършилият пълнолетие има право да бъде придружаван от своите законни представители:

1 — на всяко заседание в производството;

2 — по време на изслушвания или разпити, ако органът, извършващ действието, прецени, че е в най-добър интерес на детето да бъде придружавано и че присъствието на тези лица няма да попречи на производството; във фазата на разследването изслушването или разпитът на ненавършилия пълнолетие може да започне и в отсъствието на тези лица два часа след като са били призовани да се явят.

Законните представители на ненавършилия пълнолетие трябва да бъдат призовавани на всички съдебни заседания за ненавършили пълнолетие и ако е необходимо, по време на изслушванията и разпитите на ненавършилия пълнолетие.

Когато не е възможно да бъдат информирани законните представители на ненавършилия пълнолетие или не е желателно те да го придружават, информацията, посочена в горните параграфи, трябва да бъде съобщена на подходящо пълнолетно лице и ненавършилият пълнолетие трябва да бъде придружен от това пълнолетно лице, в случаите и съгласно процедурите, предвидени в този кодекс“.

Освен това, в член L.334-6 от Наказателния кодекс за ненавършили пълнолетие се предвижда, че средствата за аудио-визуална телекомуникация не могат да се използват за постановяване на задържане под стража в досъдебното производство или удължаване на задържането под стража в досъдебното производство на ненавършил пълнолетие, освен ако не изглежда, че транспортирането му трябва да се избегне поради сериозен риск от нарушаване на обществения ред или бягство.

е) — Информация относно възможността за записване на изслушвания в съответствие с националното законодателство, както и относно съхранението и разпространението на записи; Информация за възможното използване на технологии за разпознаване на глас и автоматизирана транскрипция

1. 1. Запис на изслушвания във фазата на разследването:

1.1. Записване на изслушвания на ненавършили пълнолетие

Когато ненавършил пълнолетие е изслушван като свидетел или като обвиняем, но без да е задържан под стража, няма разпоредба, изискваща аудио-визуален запис на изслушването му.

- Изслушвания на ненавършили пълнолетие, извършили нарушения

Ако обаче ненавършилият пълнолетие е под законно попечителство, в член L.413-12 от Наказателния кодекс за ненавършили пълнолетие се предвижда, че на изслушванията на ненавършилия пълнолетие, който е задържан под стража или е принудително настанен, трябва да се правят аудио-визуални записи.

Законните представители на ненавършилия пълнолетие трябва да бъдат уведомени за задържането му под стража съгласно член L.413-7 от Наказателния кодекс за ненавършили пълнолетие, но не се изисква съгласието им за извършване на аудио-визуален запис на изслушването на ненавършилия пълнолетие. По същия начин ненавършилият пълнолетие не може да откаже да бъде заснет по време на изслушването.

Освен това, в член L.413-7, параграф 2 от Наказателния кодекс за ненавършили пълнолетие се предвижда, че задължението за уведомяване на законните представители или на съответното пълнолетно лице за задържането на ненавършил пълнолетие може да бъде отменено само с цел събиране или запазване на доказателства или за предотвратяване на сериозна заплаха за живота, свободата или физическата неприкосновеност на дадено лице, по решение на прокурора или разследващия съдия, взето с оглед на обстоятелствата по делото и за срок, определен от съдията, който не може да надвишава двадесет и четири часа или, когато задържането не може да бъде удължено, дванадесет часа.

Единственото изключение от аудио-визуалния запис на изслушването на ненавършилия пълнолетие е когато е технически невъзможно да се направи запис, като в този случай разследващият орган трябва незабавно да уведоми прокурора или разследващия съдия и да отбележи това в протокола от изслушването, както и причините за невъзможността.

При липса на запис, независимо дали невъзможността за осъществяване на запис е посочена в официалния протокол и дали е била съобщена на компетентния съдия, не може да бъде постановена осъдителна присъда единствено въз основа на показанията на ненавършилия пълнолетие, ако те бъдат оспорени.

Записът може да бъде преглеждан в съдебното производство само в случай на оспорване на съдържанието на протокола от изслушването, по решение на разследващия съдия, съдията по делата за непълнолетни или компетентния съд, по искане на прокурора или на една от страните.

Разпространението на оригинал или копие на запис от което и да е лице се наказва с една година лишаване от свобода и глоба от 15 000 EUR (член L.413-14 от Наказателния кодекс за непълнолетни).

Пет години след края на наказателното производство оригиналният запис и неговото копие трябва да бъдат унищожени в рамките на един месец (член L.413-15 от Наказателния кодекс за непълнолетни).

- Изслушвания на ненавършили пълнолетие жертви на престъпления

Съгласно член 706-52 от Наказателно-процесуалния кодекс се изисква извършване на аудио-визуален запис на изслушване на ненавършил пълнолетие, който е бил жертва на едно от престъпленията, посочени в член 706-47 от този кодекс, които включват предимно сексуални престъпления (изнасилване, сексуално посегателство, сексуално насилие и сводничество). Могат да се правят и аудио-визуални записи на изслушването на ненавършила пълнолетие жертва на престъпления по член 222-33-2-2 (психологически тормоз) и член 222-33-2-3 (тормоз в училище) от Наказателния кодекс.

Член 706-52 от Наказателно-процесуалния кодекс е изменен със Закон № 2007-291 от 5 март 2007 г., с цел да се осигури систематично записване на такива изслушвания, без да се изисква съгласието на ненавършилия пълнолетие или неговите представители.

Освен това вече няма разпоредба, според която такъв запис може да бъде аудио само по искане на ненавършилия пълнолетие или законния му представител. Занапред само прокурорът или разследващият съдия може да реши, че даден запис ще бъде аудио, само ако това е с оглед на интересите на ненавършилия пълнолетие (член 706-52(2)).

Следователно само техническа неизправност на оборудването може да обоснове неизвършването на запис на изслушването на ненавършил пълнолетие, който е жертва на престъпление. Тази невъзможност е строго регламентирана от закона и съгласно член 706-52 от Наказателно-процесуалния кодекс от разследващите служби се изисква незабавно да уведомят прокурора или разследващия съдия и да съставят протокол за естеството на невъзможността.

Трябва да се направи и копие на записа с цел улесняване на последващи консултации в хода на производството. Това копие се прилага към преписката по делото. Оригиналният запис се запечатва.

По решение на разследващия съдия записът може да бъде преглеждан или прослушван в хода на производството. Копие на записа обаче може да бъде прегледано или прослушвано от страните, адвокатите или вещите лица в присъствието на разследващия съдия или съдебния секретар.

Разпространението на оригинал или копие на такъв запис от което и да е лице се наказва с една година лишаване от свобода и глоба от 15 000 EUR.

Пет години след края на наказателното производство оригиналният запис и неговото копие трябва да бъдат унищожени в рамките на един месец.

1.2. Задължителни аудио-визуални записи на изслушвания на лица, задържани под стража за извършване на престъпления

Съгласно член 64-1 от Наказателно-процесуалния кодекс, в полицейските или жандармерийските участъци или звената, изпълняващи съдебно-полицейски функции, трябва да се правят аудио-визуални записи на изслушванията на лица, задържани за извършване на престъпление. Този запис може да се използва само в случай на спор относно съдържанието на протокола от изслушването. Ако броят на лицата, задържани от един и същ отдел и подлежащи на едновременно изслушване, прави невъзможно

записването на съответните изслушвания, прокурорът трябва да бъде информиран за ситуацията незабавно и с писмено решение, което се прилага към преписката, трябва да посочи поименно лицето или лицата, чиито изслушвания няма да бъдат записвани, като вземе предвид нуждите на разследването. Ако е технически невъзможно да се запише изслушването, служителят на съдебната полиция незабавно информира прокурора и посочва в протокола естеството на техническата повреда, която е попречила на записа.

1. 2. В хода на разследването

Съгласно член 706-71 и член R.53-33 и сл. от Наказателно-процесуалния кодекс, когато съществува необходимост за целите на разследването, изслушването, разпитът или очната ставка могат да се извършат на няколко места във Франция, свързани чрез телекомуникационни средства, гарантиращи поверителността на предаването.

След това на всяко място се изготвят протоколи за осъществените операции. В този случай процедурата е следната: — искане на становището на прокуратурата; когато е уместно, призоваване на квалифицирано лице, което ще бъде обвързано от задължение за опазване на професионална тайна; запечатване на оригиналния запис, след като е направено копие; прилагане на копието към преписката по делото. Съставя се протокол за извършените операции. Тези разпоредби се прилагат и при задържане на лицето.

В член 706-71 от Наказателно-процесуалния кодекс се предвижда, че в такива случаи адвокатът може да присъства или в съдебната зала, или със своя клиент. В първия случай адвокатът трябва да има възможност да разговаря с клиента си поверително, използвайки предоставените телекомуникационни средства. Във втория случай пълно копие от преписката по делото трябва да бъде предоставено в мястото на задържане. Въпреки че формулировката на член 706-71 от Наказателно-процесуалния кодекс ограничава тези разпоредби до изслушването на задържано лице, следва да се има предвид, че адвокатът на свободно лице, изслушано дистанционно, може също да присъства или в кабинета на разследващия съдия, или със своя клиент.

- Аудио-визуални записи на разпити във фазата на разследване:

Трябва да се правят аудио-визуални записи на всички разпити на лица, които са обект на разследване, включително първите явявания и очните ставки (член 116-1 от Наказателно-процесуалния кодекс):

— при условие че разпитът се извършва в кабинета на разследващия съдия;

— и че се отнася до предполагаеми престъпления. Изключението за записи, свързани с престъпленията, посочени в член 706-73 от Наказателно-процесуалния кодекс или предвидени в дялове I и II от книга IV от Наказателния кодекс (Заплахи за основните интереси на нацията — тероризъм), е обявено за противоконституционно с решение на Конституционния съвет от 6 април 2012 г., след приоритетен въпрос.

Тази противоконституционност се отнася само за изслушвания, проведени след 6 април 2012 г. (Решение на Наказателния състав от 10 май 2012 г.).

Със закона се въвеждат две изключения от задължението за правене на записи:

— когато броят на разследваните лица, които трябва да бъдат разпитани едновременно, било то в едно и също производство, или в отделни производства, прави невъзможно изготвянето на пълен набор от записи. В този случай разследващият съдия трябва да определи лицето или лицата, чийто разпит няма да бъде записван, с писмено решение, приложено към преписката по делото, като вземе предвид нуждите на разследването;

— когато осъществяването на запис е технически невъзможно, съдията трябва да отбележи това в протокола от изслушването, като посочи естеството на проблема.

- Преглеждане на записа:

Преглеждането на записа се извършва при спазване на строги условия:

— това може да бъде осъществено или в хода на разследването, или пред съда, който разглежда делото; — но само в случай че разследваното лице или обвиняемият оспори съдържанието на протокола от изслушването;

— преглеждането се осъществява или по искане на прокурора, или по искане на една от страните и по решение на разследващия съдия или на съда по делото;

Ако една от страните направи искане, то трябва да бъде формулирано в съответствие с член 82-1 от Наказателно-процесуалния кодекс, а съдът трябва да отговори с мотивирано определение в едномесечен срок от получаване на искането.

- Какво се случва със записа:

Законът предвижда, че записът трябва да бъде унищожен не по-късно от пет години и един месец след приключване на наказателното производство.

Тези записи трябва да бъдат унищожени по указание на прокурора (член D.32-2 от Наказателно-процесуалния кодекс).

Незаконното разпространение на такъв запис съставлява престъпление и се наказва с една година лишаване от свобода и глоба от 15 000 EUR. Трябва да се направи оригинален запис, който се запечатва. Копие от този запис се прилага към преписката по делото. Това копие може да бъде общо за всички записи, направени в хода на разследването (член D.32-2 от Наказателно-процесуалния кодекс).

з) — Информация за технологиите за видеоконферентна връзка, налична във Вашата държава членка, или за най-често използваната платформа/решение за видеоконферентна връзка

— При услугите за обработка в реално време се използва Cisco Webex Desk;

— Съдебните зали и административните служби са оборудвани с Cisco Webex Room Kit;

— Децентрализираните затворнически служби използват Cisco Webex Room Kit.

и) — Информация за практическите разпоредби за организиране и провеждане на изслушването. Конкретно към коя институция трябва да се отправи искането? Има ли конкретни изисквания (например необходима информация, която трябва да се предостави) за свързване с този орган?

Тези точки са разгледани в отговора на въпрос е).

л) — Възможност за заподозрени, обвиняеми, осъдени или други заинтересовани лица да задават въпроси и да участват активно

Съгласно френското законодателство правото на защита осигурява възможност на лицата, обвинени в извършване на престъпление, да участват активно в производството.

- Докато са задържани под стража, обвиняемите пълнолетни и ненавършили пълнолетие лица се ползват с правата, предоставени им по силата на член 63 и сл. от Наказателно-процесуалния кодекс, доразвити със Закона от 27 май 2014 г. и този от 18 ноември 2016 г., а именно:

— право да бъдат информирани за естеството на разследването и в по-широк смисъл, в съответствие с член 63-1 от Наказателно-процесуалния кодекс — за предполагаемия характер, дата и място на извършване на престъплението, както и за основанието(ята), посочено(и) в член 62-2 от Наказателно-процесуалния кодекс;

— право да запазят мълчание;

— право на достъп до адвокат, което е задължително за ненавършилите пълнолетие лица (член L.413-9 от Кодекса за наказателно правосъдие на ненавършилите пълнолетие);

— право на достъп до определени процесуални документи (протокол за уведомяване за задържане под стража; медицински удостоверения, изготвени от лекаря, прегледал ненавършилото пълнолетие лице,

протоколи от изслушванията на ненавършилото пълнолетие лице);

— право да бъдат информирани, при освобождаване от задържане под стража, за правата, посочени в член 77-2 от Наказателно-процесуалния кодекс.

Адвокатът може да присъства на изслушванията и очните ставки на задържаното лице. Изслушванията и очните ставки продължат да се провеждат от следователи и агенти от съдебна полиция, които имат изключителен контрол върху производството. Адвокатът може обаче да разпита задържаното лице в края на всяко изслушване или очна ставка. Служителят на съдебната полиция може да възрази срещу задаването на въпроси по този начин, ако изглежда, че те биха могли да попречат на правилното провеждане на разследването. Този отказ трябва да бъде посочен в протокола. Адвокатът може да прочете протокола от изслушването и да представи писмени бележки в края на всяко изслушване или очна ставка, които след това се прилагат по преписката по производството.

Всяко лице, което се явява пред прокурор или, когато е приложимо, пред съдията по задържането под стража, с цел удължаване на срока на задържането му, трябва да бъде информирано за правото си да изразява становище пред тези длъжностни лица с цел прекратяване на тази мярка. Когато не се явява пред прокурор, задържаното лице все още може да даде устни показания, които се записват от разследващите в протокол от изслушването, който ще бъде предоставен на съдията, преди да вземе решение за удължаване на срока на задържането.

Съгласно член 63-1 от Наказателно-процесуалния кодекс това право трябва да бъде съобщено на всички лица незабавно след задържането им под стража, едновременно с останалата информация и права. Формулировката на правото на мълчание е дадена в точка 3 от този член — „правото, по време на изслушванията, след като са удостоверили самоличността си, да правят изявления, да отговарят на зададените им въпроси или да запазят мълчание“.

- Лице — обект на разследване, във фазата на разследване

След като получи коментари от адвоката, разследващият съдия уведомява лицето: — или че не са обект на разследване, и в този случай се ползват с правата на подпомагани свидетели (член 116, параграф 6 от Наказателно-процесуалния кодекс);

— или че са обект на разследване, и в този случай разследващият съдия уточнява използваните факти и правни квалификации, ако те се различават от първоначално предвидените (член 116, параграф 7 от Наказателно-процесуалния кодекс);

— в последния случай разследващият съдия е длъжен да уведоми лицето: — за правото му да поиска действия на основание член 81, 82-1, 82-2 и 156 от Наказателно-процесуалния кодекс в хода на цялото разследване и най-късно, ако е направило искане, в срок от един до три месеца след изпращане на уведомлението за приключване на разследването, предвидено в член 175-1 от Наказателно-процесуалния кодекс (член 116, параграф 7 от Наказателно-процесуалния кодекс);

— за правото му, в същия срок, да подаде искания за отмяна на основание член 173 от Наказателно-процесуалния кодекс, при спазване на член 173-1 от Наказателно-процесуалния кодекс, който предвижда, че възраженията, основани на нищожността на разпитите (на първо и други явявания) и предприетите по-рано действия, трябва, с оглед на избягване на нищожност, да бъдат предявени в рамките на 6 месеца от уведомяването за производството за осъществяване на разпит или проверка (член 116, параграф 7 от Наказателно-процесуалния кодекс);

— за очаквания срок за приключване на производството, ако той е по-кратък от една година за по-леки нарушения и 18 месеца за тежки престъпления;

— за правото да поиска прекратяване на разследването в края на посочения от съдията срок или при изтичане на посочените по-горе максимални срокове, в съответствие с член 175-1 от Наказателно-процесуалния кодекс.

Лицето, срещу което се води разследване може също да изложи съображения, когато е възложено извършване на експертиза, и да поиска от разследващия съдия да му бъдат зададени допълнителни въпроси. Към момента на съобщаване на заключението на вещото лице, лицето, срещу което се води

разследване, разполага с най-малко петнадесет дни, за да поиска допълнителни доказателства във връзка с експертизата, второ мнение или нова експертиза (член 167, параграф 3 от Наказателно-процесуалния кодекс).

4. Такси за производства по граждански и търговски дела

Във френското право със [Закон № 77-1468 от 30 декември 1977 г.](#) се установява принципът, че съдебните производства пред гражданските съдилища трябва да бъдат безплатни.

Съществуват обаче много изключения от този принцип, тъй като той не се разпростира върху разходите за съдебни служители, експертизи, и по-общо, върху многобройните разноски, направени от страните в хода на производството.

Разходите, направени от страна в гражданско или търговско производство, уредени в [дъл XVIII от книга I от Гражданския процесуален кодекс](#), се разделят на две групи:

- разноските, изчерпателно изброени в [член 695 от Гражданския процесуален кодекс](#), които съответстват на необходимите разходи във връзка с производството и неговите последици, върху чийто размер се начислява такса, определена с регламент или със съдебно решение. Тези разноски могат да бъдат възстановени на страната, която е спечелила делото, от страната, която го е загубила или която съдът е осъдил да поеме покриването на тези разноски,
- разноски, неподлежащи на възстановяване, които съответстват на другите разноски, направени в производството, и които са предмет на искане за пълно обезщетение, което съдът е свободен да оцени по свое убеждение, като вземе предвид справедливостта и икономическото положение на осъдената страна ([член 700 от Гражданския процесуален кодекс](#)). Тези разходи включват по-специално адвокатски хонорари.

Основните разходи, които може да бъдат дължими от страните в граждански и търговски производства, се определят съгласно списъка по член 695 от Гражданския процесуален кодекс:

1. Мита, данъци, такси или налози, събирани от съдебните служители или данъчните органи, с изключение на мита, данъци и глоби, които могат да бъдат дължими върху документи и актове, представени в подкрепа на исковете на страните.

На практика това са главно таксите, събирани от професионалния фонд за възнаграждения на адвокатите пред апелативните съдилища в апелативни производства със задължително представителство ([член 1635 bis P от Общия данъчен кодекс \[Code général des impôts\]](#)), таксите, начислявани от служителите в търговските съдилища съгласно [Указ № 80-307 от 29 април 1980 г.](#), или таксите за регистрация, свързани с графика за продажба в случай на изземване на имущество.

2. Разходи за превод на документи, когато това се изисква от закона или от международно споразумение

Някои европейски актове, изброени в приложение I, изискват прилагане на преводи на определени документи, като например Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, чийто член 9 предвижда, че всички разходи за превод преди предаването на документа се поемат от заявителя.

3. Обезщетение за свидетели

Това са разноските, направени във връзка с действия по разследването, разпоредени от съда съгласно член 204 до 231 от Гражданския процесуален кодекс. Те включват възнаграждение за присъствие, пътни разходи и дневни разходи, в съответствие с условията, определени в членове 9 до 13 от [Указа от 27 декември 1920 г. за преразглеждане на ставката на пътните разходи на страните, съдебните вещи лица, депозитарите на веществени доказателства и свидетелите..](#)

4. Възнаграждение на техническите специалисти

Това са разходите, направени във връзка с действия по разследването, разпоредени от съдията

съгласно членове 232 до 284-1 от Гражданския процесуален кодекс, и по-специално експертизи. Възнаграждение за техническите специалисти се предвижда към момента на назначаването им; окончателният размер се определя от съдията след изпълнение на поставените задачи.

5. Изплащания, основани на такси

Това са разходите, платени директно на трети страни, от адвокати и държавни служители и служители в министерства от името на техните клиенти във връзка със законово изисквана услуга, като например разходите за копиране на съдебни решения, нотариални актове, ипотечни декларации или хонорари на ключари/шлосери, или разходите за подпечатване на писма, които представляват задължителни процесуални формалности, наложени от съдебните изпълнители.

6. Такси на държавни служители или служители в министерства

Това са таксите, дължими на съдебните изпълнители съгласно [Указ № 96-1080 от 12 декември 1996 г. за определяне на тарифата за съдебни изпълнители по граждански и търговски дела](#), за дейността им като съдебни изпълнители по граждански и търговски дела, или съгласно [Указ № 85-382 от 29 март 1985 г. за определяне на таксите за аукционери](#), за дейността им като съдебни аукционери, или разходите на нотариусите съгласно [Указ № 78-262 от 8 март 1978 г. за определяне на нотариални такси](#)..

7. Възнаграждението на адвокатите, доколкото е регулирано, включително правото на защита

За разлика от хонорарите, които се определят свободно от адвоката по договаряне с клиента и не са включени в разходите, възнаграждението на адвокатите е регулирано по въпроси, свързани с изземване на имущество, делба, търг, съдебни обезпечения и съдебни ипотeki ([член R.444-71 от Търговския кодекс](#)). Освен това то включва таксите за изслушване, начислявани съгласно [член R.652-26 и сл. от Кодекса за социално осигуряване \[Code de la sécurité sociale\]](#).

8. Разходи, направени за връчване на документ в чужбина

Това са разходи, направени за връчване на документ в чужбина, в съответствие с [член 683 до член 688-8 от Гражданския процесуален кодекс](#), когато един от актовете в приложение I предвижда връчване на документ (като например призовка, решение и др.).

9. Разходи за устен и писмен превод, наложени от действия по разследване, извършени в чужбина по искане на съдилищата съгласно Регламент (ЕС) 2020/1783 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 г. относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела (събиране на доказателства) (преработен текст)

10. Социални разследвания, възложени съгласно членове 1072, 1171 и 1221 от Гражданския процесуален кодекс

Това са разходи, свързани със социални разследвания, възложени от съда по семейни дела ([член 1072 от Гражданския процесуален кодекс](#)), въпроси, свързани с осиновяването ([член 1171 от Гражданския процесуален кодекс](#)), или производство пред съдията, осъществяващ надзор върху настойничество ([член 1221 от Гражданския процесуален кодекс](#)).

11. Възнаграждение на лицето, назначено от съдията да изслуша ненавършило пълнолетие лице, съгласно член 388-1 от Гражданския кодекс

Това са случаи, в които съдията, съгласно [член 388-1 от Гражданския кодекс](#), назначава лице, което да изслуша ненавършило пълнолетие лице, с право да взема решения.

12. Възнаграждение и разходи, свързани с мерките, разследванията и експертизите, изисквани съгласно член 1210-8

Това са случаи, в които прокурорът е поискал мерки, разследвания или запитвания съгласно [член 1210-8 от Гражданския процесуален кодекс](#), за да установи реда и условията за изпълнение на решението за връщане на дете, което е било обект на международно неправомерно отвеждане.

По отношение на регистрацията на решения във връзка с производства по несъстоятелност в Търговския регистър [*Registre du commerce et des sociétés*], с изключение на случаите на регистрации, които се извършват *служебно* съгласно [член R.123-22 от Търговския кодекс](#), таксите се определят със [Заповед от 9 ноември 2017 г. за определяне на размера на таксите, дължими за услуги, предоставяни от дирекция „Правна и административна информация“](#), и се отнасят до незадължителните регистрации, предвидени в член 28 и член 29 от Регламент (ЕС) 2015/848 от 20 май 2015 г.

5. Методи на електронно заплащане

Идентифицирането на тези системи изисква приключване на анализа на въздействието, което би имало прилагането на член 9 от регламента.

6. Уведомление относно ранното използване на децентрализираната информационна система

Франция участва във всички процедури на комитети, организирани от Европейската комисия по този въпрос. Въвежда се вътрешно управление, за да се гарантира правилното внедряване на инструмента eEDES и неговото прилагане от всички заинтересовани служители в съдебната система. Първите два случая на употреба, *върчване на документи* и *събиране на доказателства*, понастоящем се въвеждат от съответните професионални и технически екипи.

7. Уведомление относно ранното използване на видеоконферентни връзки по граждански и търговски дела

Министерството е създадо пилотна работна група относно спазването на регламента за цифровизацията по темата за видеоконферентната връзка в трансграничните производства. В този контекст тя разглежда техническите, правните и процедурните последици от член 5 и определя мерките, които трябва да се предприемат, за да се приложат неговите разпоредби преди определената дата, т.е. 1 май 2025 г.

8. Уведомление относно ранното използване на видеоконферентните връзки по наказателноправни въпроси

Министерството е създадо пилотна работна група относно спазването на регламента за цифровизацията по темата за видеоконферентната връзка в трансграничните производства. В този контекст тя разглежда техническите, правните и процедурните последици от член 6 и определя мерките, които трябва да се предприемат, за да се приложат неговите разпоредби преди определената дата, т.е. 1 май 2025 г.

■ Последна актуализация: 10/04/2026

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.